

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
1,5 ASTEEN TAVOITE Luodaan ilmastokestävä valtion omistajaohjauspolitiikka, joka on linjassa 1,5 asteen tavoitteen kanssa ja vauhdittaa fossiilisten polttoaineiden alasajoa sekä hiilivarastojen ja -nielujen suojelua ja kasvattamista.	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Valtio omistajana osaltaan tukee omistamiensa yritysten strategisia toimia ilmastomuutoksen vastaisessa työssä. Omistajapolitiikan periaatepäätöksellä voidaan kannustaa myös tähän. Esimerkiksi Fortum ja Neste ovat hyviä esimerkkejä yrityksistä, jotka uudistavat liiketoimintaansa.	Mikäli kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa kaikki maat sitoutuvat 1,5 asteen tavoitteeseen, on Suomen viritettävä usea politiikka-ala tukemaan tätä ilmastotavoitetta. Tässä yhteydessä on tarkasteltava myös omistajaohjausta. Tosin ilmastopolitiikka ei voi olla omistajaohjauksen ainoa tavoitemuuttu	Omistajaohjaus voi olla varsin tärkeä osa siirtymisessä kohti fossiilivapaata yhteiskuntaa. Ohjauspolitiikan tulee kuitenkin olla pitkäjänteistä eikä tempoilevaa. Yksi esimerkki onnistuneesta omistajaohjauspolitiikasta on Gasum, joka panostaa biokaasuautojen tankkausasemiin.	Mitä hiilidioksidipäästöihin tulee, Suomi on mitätön toimija maailmassa, ja olemme jo tehneet paljon. Meillä vain reilu kuusi prosenttia energiasta tuotetaan kivihilellä, kun vastaava osuus esimerkiksi Saksassa ja Tanskassa on 40 prosenttia.	RKP sitoutuu siihen, että ilmaston lämpeneminen rajoitetaan 1,5 asteeseen. Meidän tavoite on että Suomi olisi hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa myös että olemme hiilineluista kasvatalla maailmassa.	Olemme sitoutuneet pysäyttämään ilmaston lämpenemisen 1,5 asteeseen. Ympäristöohjelmamme mukaisesti suunnataan rahoitus yrityksille ja investoinneille, jotka ovat kestävän kehityksen mukaisia. Näemme, että hiilineluista tulee maailmassa.	SDP:n omistajaohjauslinjauksessa todetaan, että valtionomistajaohjauspolitiikan tulee olla kestävä ja vastuullista. Tämä tarkoittaa myös yritysvastuu- ja ympäristökysymysten aktiivista huomioimista.	Julkinen omistus ja rahavirrat tulee ohjata asteittain pois fossiilitaloudesta ja ilmastollisesti kestävämmistä kohteista. Lisäksi yksityisiä rahavirtoja tulee ohjata kestäväan talouteen rahoitusmarkkinasääntelyllä sekä hiiliriskin hinnoittelulla.	Ilmastomuutoksen pysäyttäminen 1,5 asteeseen on ihmiskunnan kohtalonkysymys. Julkisen sektorin on toimittava tiennäyttäjänä ja edelläkävijänä. Valtion omistajaohjauksen piirissä olevat tyhtiöt on ohjattava määrätietoisesti irtautumaan fossiilitaloudesta ja vauhdittamaan rakennemuutosta.
Nostetaan globaalin vastuun mukaisesti Suomen lahjamuotoinen ilmastorahoitus oikeudenmukaiselle tasolle vähintään 200 miljoonaan euroon vuodessa.	Ei kantaa	Ei kantaa	Ei	Ei	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä
	Keskustan mielestä ilmastomuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen tulee huomioida läpileikkaavasti Suomen kehitysyhteistyössä ja myös lisätä ilmastorahoitusta. Keskusta ei sitoudu tässä vaiheessa lahjamuotoisen ilmastorahoituksen osalta tiettyyn tarkkaan euromäärään.	Ilmastorahoitusta tulee kasvattaa nykyisestä mutta ei ainoastaan lahjamuotoisena. Moni kehityksessä toteutettava ilmastohanke tehdään jollain pullonkaulalla on yritysrahoituksen saaminen eikä niinkään lahjarahan puute.	Ilmastorahoitus voi olla myös lahjamuotoista, mutta se ei aina ole paras ratkaisu: esim. FinnFundin investoinnit energiatuotannon kehittämiseen ja metsityshankkeisiin. Tarkkaan summaan on tässä vaiheessa vaikea sitoutua, sillä talous voi olla tiukka ensi vaalikaudella.	Kiina ja Intia on saatava mukaan toimiin.	Osuus kehitysavun ilmastorahoitukselta joka tukee sopeutumista ilmastomuutokseen tulisi olla vähintään 50% YK:n linjausten mukaisesti	Suomen ilmastorahoitus on ollut vuosittain n. 100 milj. Ilmastorahoitusta on tarpeen nostaa, jotta voimme auttaa heikoimmassa asemassa olevia maita torjumaan ilmastomuutosta tehokkaasti. Rahoitus ei kuitenkaan tule olla vain lahjamuotoista, vaan myös investointeja puhtaaseen energiantuotantoon jne.	Suomen on lisättävä merkittävästi budjetirahoitteista ilmastorahoitustaan osana kehitysyhteistyön määrärahojen uutta kasvua ja vahvistettava erityisesti rahoitustaan ilmastososopimuksella alaisille ilmastorahastoille. SDP ei kuitenkaan ole määritellyt euromäärää.	Ilmastorahoitusta tulee lisätä suunnitelmallisesti ja ilmastomuutoksen torjuminen ja siihen sopeutuminen tulee huomioida läpileikkaavasti kaikessa kehitysyhteistyössä.	Suomen tulee kantaa kansainvälisen ilmastopolitiikan onnistumisesta oma oikeudenmukainen osuutensa ja varmistaa ettei ilmastomuutokseen kuluja kaadeta köyhimpien maksettavaksi. Päästöhuutokauppatulojen ohjaaminen ilmastorahoitukseen on tärkeä osa tätä tavoitetta.
FOSSIILISET POLTTOAINEET Luovutaan turpeen energiakäytöstä viimeistään kivihileen kanssa samaan aikaan.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Ei	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Keskusta kannattaa kaikkien eduskuntapuolueiden hyväksymän parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean mietinnön (2014) mukaisesti kiireellisimpänä fossiilisista tuontipolttoaineista luopumista, jonka jälkeen luovutaan asteittain energiaturpeen käytöstä.	Kivihiilen energiakäytöstä luovutaan vuonna 2029. Turpeen energiakäytöstä on luovuttava vuoteen 2035 mennessä. Näin mittaville energiapolitiittisille päätöksille on asetettava tarpeeksi pitkä siirtymäaika.	Kotimaisen turpeen käyttö on perusteltua kauan kuin fossiilisista polttoaineista lämmön ja sähköntuotannossa ei ole päästy eroon.	Vastustamme turpeen käyttökieltoa. Turve on kotimainen energianlähde ja tärkeä energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden kannalta. Biomassan ja turpeen yhteiskäytössä seos palaa puhtaasti, ja siitä saadaan myös enemmän tehoa.	Haluamme luopua fossiilisten polttoaineiden käytöstä energiatuotannossa 2030-luvun aikana, kuitenkin ensisijaisesti haluamme luopua hiilivoimasta.	Turvetta tarvitaan vielä tuki- ja huoltovarmuuspolttoaineena. Kahdeksan puolueen yhteisessä ilmastokannanotossa sitouduimme siihen, että sähkön ja lämmön tuotannon tulee olla lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä huolto- ja toimitusvarmuusnäkökulmat huomioiden.	Suomen tulee luopua fossiilisten polttoaineiden ja turpeen energiakäytöstä siirtymäaikojen kautta. Tavoitteena energiasektorin systeminen muutos, mikä tarkoittaa mm. parempaa lämmön talteenottoa ja varastointia sekä älykkäitä sähkö- ja lämpöverkkoja.	Turpeen energiakäytöstä on luovuttava viimeistään 2030-luvun alkupuolella, eli muutama vuosi kivihiilen käytön loppumisen jälkeen. Turpeen käyttö vähenee johdonmukaisella hintaohjauksella (päästökauppa ja verotus) ja tarvittaessa kiellosta tulee säätää laki.	Turve on jopa kivihiiltä haitallisempi polttoaine ilmaston kannalta, minkä lisäksi sen kaivuu muun muassa saastuttaa vesistöjämme. Uusien turvetuotantoalueiden raivaaminen on kiellettävä ja polttoturpeen käytöstä luovuttava vuoteen 2025 mennessä.
PÄÄSTÖKAUPPA	Tiukennetaan päästökauppaa niin, että päästöyksiköiden määrä vähennetään Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaiselle tasolle.								
	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	8 puolueen linjauksessa päätettiin asettaa tavoitteeksi kiristää EU:n vuoden 2030 päästövähennystä voitetta vähintään 55 prosenttiin v. 1990 verrattuna. Toimenpiteet päätettiin kohdistaa päästökauppasektorille, mikä johtaa automaattisesti Pariisin ilmastositomuksen vaatimaan päästöyksiköiden vähent	EU:n ilmastopolitiikan vuoden 2030 kokonaistavoitetta tulisi kiristää 55%:iin ja lisävelvoitetta on painotuttava päästökauppaan.	Seurataan mekanismin toimintaa ja tarvittaessa voidaan mitätöidä ylimääräiset päästöyksiköt.	Kannatamme ominaispäästöjärjestelmää, jossa sektorikohtaisesti sovitaan tavoiteltavat päästömäärät, ja tuotantolaitokset maksavat ylittävistä osuudesta päästömaksua. Taakanjaon epäkohdat korjaamalla teollisuustyöpaikat voidaan säilyttää Suomessa.	Haluamme että päästökaupan järjestelmää kehitetään, laajennetaan ja että järjestelmä on kansainvälisesti kattavampi.	Päästökauppa on ensisijainen muoto päästöjen vähentämiseen EU-tasolla. Sen toimintaa on tehostettava ja päästövähennystä voitteiden kunnianhimoa EU:ssa nostettava 55 prosenttiin 2030 mennessä.	Kahdeksan eduskuntapuolelta on linjannut, että markkinoille tulevia päästöoikeuksia on vähennettävä vuosittain nykyistä 2,2 prosentin vähennystä selvästi enemmän, käyttämättä jääviä päästöoikeuksia on mitätöitävä. Lisäksi laajennetaan lentoliikenteen päästökaupan kattavuutta.	EU:lle tarvitaan sitova hiilibudjetti ja takaraja, johon mennessä koko EU:n on oltava hiilineutraali. Päästökauppa on viritettävä toteuttamana tämä tavoite. Päästökauppaa pitää tiukentaa mm. luopumalla päästöoikeuksien ilmaisjaoista ja asettamalla päästöille latti hinta.	
Mitätöidään ylimääräiset päästöyksiköt.	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosiaalidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Jo nykyinen kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa päästöyksiköiden mitätöimisen.	Päästökauppaa on kiristettävä ja päästöyksiköiden mitätöinti on yksi keino, jolla EU:n päästökauppaa voidaan kiristää.	Tämä on mahdollista jo nykyäänkin mikäli mekanismi ei näyttäisi toimivan.		EU:n sisällä käyttämättömät päästökauppiin tulisi mitätöidä ja päästöyksiköiden määrä tulisi viimeistään vuoden 2023 jälkeen sopeuttaa EU:n osuuteen kansainvälisestä päästökauppiin ottaen huomioon kansainvälinen tavoite hillitä ilmastoa lämpeneminen 1,5 asteeseen.	Kahdeksan puolueen yhteisessä kannanotossa linjattiin, että käyttämättä jääviä päästöoikeuksia on mitätöitävä.	EU:n päästökaupparjestelmää on kehitettävä siten, että päästöoikeuksien hinta ohjaa tehokkaasti ja nopeasti energiarjestelmän päästöjen vähentämiseen. Tämä tarkoittaa riittävän suuruisen minimihinnan asettamista hiilidioksiditonille ja ylimääräisten päästöoikeuksien mitätöintiä.		Päästökaupan ongelma on liian suuri päästöyksiköiden määrä. Ylimääräiset päästöt on mitätöitävä, ja kun esimerkiksi hiilivoimaloita ajetaan alas, on samalla vastaava määrä päästöyksiköitä mitätöitävä.
Luovutaan päästöyksiköiden ilmaisjaosta.	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä
	Meidän täytyy kantaa vastuu myös globaaleista päästöistä. Mikäli päästöyksiköiden ilmaisjaosta luovuttaisiin, se nostaisi hiilivuodon riskiä merkittävästi. Tällä hetkellä Suomessa toimivat energiantuotantot teollisuusyrköt saattaisivat siirtyä esimerkiksi Aasiaan, joiden tuotantohintojen kanssa	Päästöyksiköiden ilmaisjao on vähennettävä yli ajan, mutta siitä ei tule luopua nopeasti kokonaan, sillä ei ole ilmastoa etu, että teollisuustuotanto siirtyy maihin, joissa päästörajoitteet ovat Eurooppaa löyhemmät.	EU:n päästökauppadirektiivissä on myös huomioitu ns. hiilivuotoriski, jotta energiantuotantot teollisuus ei siirtäisi tuotantoaan pois EU-alueelta. Teollisuuspolitiikkamme ei voi tempoilla jatkuvasti, siksi ilmaisjaoa päättämisen pitäisi toteuttaa järkevällä siirtymällä.		Suomalaisen teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyn turvaamiseksi emme ole valmiita luopumaan päästöyksiköiden ilmaisjaosta.	Tämä on moniulotteinen kysymys, jota tulee tarkastella myös suomalaisen, kansainvälisesti vertailtuna erittäin kestävä, teollisuuden näkökulmasta. Hiilivuotoriski on todellinen.	Ilmaisjakoa tulee vähentää vaiheittain ja siitä tulee luopua siirtymäajan jälkeen.	Päästökaupan tarkoitus on saada hiille hinta. Päästöyksiköiden ilmaisjao kumoaa tämän koko idean ja siitä on välttämätöntä luopua.	
Luovutaan päästökaupan kustannusten kompensatiosta teollisuudelle.	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosiaalidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Päästökaupan kustannusten kompensatio on päätetty määräaikaisena. Nykyinen päästökauppausi päättyy vuonna 2020. EU:n päästökaupan kompensatiosäännökset tulevat muuttumaan uudelle päästökauppakaudelle, josta päätetään vasta 2020 eli kesken seuraavan hallituskauden.	Ei ole ilmaston etu, että teollisuustuotanto siirtyy maihin, joissa päästörajoitteet ovat Eurooppaa löyhemmät.	Suomalainen teollisuus on itse siirtymässä ostamaan yhä enemmän uusiutuvaa energiaa. Päästökaupan kustannusten kompensatiosta teollisuudelle ei voida luopua ainakaan hetkessä, sillä se olisi kotimaiselle teollisuudelle liian iso kilpailuhaitta.	Päästökauppakompensointi on korvataan päästökaupan teollisuudelle aiheutuvia epäsuoria kustannuksia. Se tulee säilyttää, kunnes sähköveroa on saatu tuntuvasti laskettua sekä teollisuudelle että kotitalouksille. Sen jälkeen sitä ei enää tarvittaisi.		Suomalaisen teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvynturvaamiseksi kannattamme edelleen päästökauppakompensointi.	Kannustetaan yrityksiä investoimaan ripeämmässä tahdissa vähäpäästöisempiin tuotantotapoihin sekä energiatehokkuuteen. Julkinen sektori ohjaa pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti verotukia innovatiivisten ympäristöystävällisten investointien tekemiseen ja vahvistaa rooliaan T&K-toiminnan tukemisessa.	Mahdollista hiilivuotoa tulee ehkäistä EU:n ulkorajoille asetettavilla hiilitulleilla, mikäli globaali sääntely hiilen hinnoitteluksi ei etene riittävän nopeasti.	Päästökauppakompensointi on ilmastolle haitallinen tuki, joka on ajettava alas niin nopeasti kuin mahdollista. Se vesittää päästökaupan toimintaa ja on puhtaasti tehottomaksi arvioitu tulonsiirto veronmaksajilta teollisuudelle.
Ohjataan päästöhuutokauppatulot ilmastotoimiin.	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei kantaa	Kyllä	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Päästökauppadirektiivissä on jo tällä hetkellä suosituksena, että vähintään 50 % päästökauppatulot vastaavasta summasta ohjattaisiin uusiutuvaan energiaan. Suomessa käytetään jo nyt merkittävästi päästökauppatulot vastaavaa summaa enemmän uusiutuvan energian edistämiseen.	Päästökauppatulot tulee jakaa samoilla poliittisen priorisoinnin periaatteilla kuin verotulotkin.	Päästöhuutokauppatulot voidaan ohjata mm. erilaisiin kannustimiin vähäpäästöisempiin tuotanto-, liikumis- ja lämmitystapoihin siirryttäessä.		Päästökaupan tulot tulisi kohdistaa kehitys-, ympäristö- ja ilmastotyön rahoitukseen, jotta voisimme tukea kehitysmaita ilmastomuutoksen sopeutumiseen ja sen hillitsemiseen.	Huutokauppatulot tulee voida käyttää päästökauppakompensointiin.		Päästöhuutokauppatulot tulee käyttää ilmastotoimiin kotimaassa ja ilmastorahoitukseen, jolla tuetaan kehittyvien maiden ilmastomuutoksen vastaista työtä ja muutokseen sopeutumista.	Suomen tulee kantaa kansainvälisen ilmastopoliitiikan onnistumisesta oma oikeudenmukainen osuutensa ja varmistaa ettei ilmastomuutoksen kuluja kaadeta köyhimpien maksettavaksi. Päästöhuutokauppatulojen ohjaaminen ilmastotoimiin, erityisesti kehitysmaiden ilmastorahoitukseen, on palautettava heti.
LUONNON HIILINIELUT Vähennetään metsähakkuita nykytasosta hiilinielujen vahvistamiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Ei kantaa	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Hakkuumäärää on mahdollista kasvattaa 80 miljoonaan kuutioon kestävästi. Samalla on vahvistettava luonnonhoitotoimia talousmetsissä esimerkiksi Kemeran uudistuksen yhteydessä. Metsien hyvä hoito on hiilinielun pitkän aikavälin kehitykselle erittäin tärkeää.	Metsähakkuita on varaa nostaa hiukan nykytasosta niin, että pysymme puuntuotannollisesti kestävä metsähoidon rajoissa. LUKEn uusimpien arvioiden mukaan 80 miljoonan kiintokuutiotonnin hakkuut eivät vielä aiheuttaisi nykytasaisen nielun supistumista. Nielu tulisi kasvamaan 2030-luvulla tällä tasolla	Suomen metsätalous perustuu pitkälti metsien yksityisomistukseen, joten hakkuutasoon voidaan vaikuttaa vain välillisesti. Kannatamme metsiensuojelun lisärahoitusta esim. Metso-ohjelman kautta.	Suomalainen metsänhoito on ensiarvoisen hyvää. Hakkuita ei tarvitse vähentää; päinvastoin niitä voidaan hieman lisätä.	Hakkuiden vuotuisen määrän on oltava kestävällä tasolla ja perustua tutkimukseen. Kansallisen metsästrategian mukainen hakkuutavoite on 80 milj kuutiometriä ja olemme jo melkein siinä. Meidän tulee myös hoitaa metsiämme parhaalla mahdollisella tavalla, jotta Suomessa olisi vahva hiilinielu.	Metsästrategian tavoite 80 miljoonan kuution hakkuista vuodelle 2025 voidaan säilyttää. Näemme kuitenkin, että luonnon monimuotoisuus tulee turvata. Siihen on paljon keinoja, eikä se edellytä hakkuiden vähentämistä.	Tarvitsemme vaikuttavan maankäyttösektorin nielupolitiikan. Päästöjen ja hiilinielujen tulee olla vuonna 2035 tasapainossa. Tavoitteena ovat kasvavat nielut sekä luonnon monimuotoisuus. Jos nielut kasvavat, myös hakkuita voidaan maltillisesti lisätä.	Hakkuita ei tule kasvattaa nykytasosta, kuten Sipilän hallitus suunnittelee. Hakkuiden tulee olla kestävällä tasolla hiilinielujen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Oikea taso määräytyy parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon mukaan.	Metsien turvaaminen hiilinieluna on keskeinen osa ilmastomuutoksen pysäyttämistä. Samalla suojelemme luonnon korvaamatonta monimuotoisuutta. Molemista syistä hallituksen ajamista jättihakkuita on luovuttava. Hakkuumäärä on pienennettävä ilmaston ja monimuotoisuuden kannalta kestävälle tasolle.
Luodaan yksityismaille uusi ohjauskeino, jolla kannustetaan metsänomistajia pidentämään hakkuukiertoa nykyisestä.	Ei kantaa	Kyllä	Ei	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Keskusta kannattaa hiilensidonnan kannusteiden kehittämistä. Samalla on arvioitava niiden vaikutusta esimerkiksi puumarkkinoiden toimivuuteen. Keskusta ei kannata metsälain yksityismetsätaloutta koskevan ohjauksen tiukentamista.		Hakkuukierron pidentäminen metsien hiilinielun kasvattamiseksi sekä puurakentamisen raaka-ainehuollon turvaamiseksi voi olla ihan järkevää. Toisaalta Suomessa saa olla myös intensiivisen metsätalouden alueita. Taloudellisia ohjauskeinoja käyttäisin kuitenkin vain esim. Metso-ohjelmaan.	Haluamme työstää mallin, jossa metsänomistajaa kompensoidaan hänen ylläpitämästään hiilinielusta	Metsänomistajille tulisi harkita taloudellisia kannusteita hiilinielujen kasvattamiseen. On selvitetävä erilaisia toimenpiteitä, esimerkiksi hiilikorvausjärjestelmää. Hiilinielujen kasvattaminen on tärkeä keino ilmastomuutoksen torjunnassa.	Tämä tulee selvittää ja ottaa parhaaksi katsottu ja kustannustehokkain keino käyttöön. SDP:n mielestä metsän kiertoaikaa tulee pidentää ja metsanhoidon suosituksia uudistaa.	Metsän- ja maanomistajat voivat olla ilmastosankareita. Haluamme luoda kannustinmallin, joka palkitsee metsänomistajia hiilen sitomisesta.	Tehdään hiilinieluista metsänomistajille tulonlähde: otetaan käyttöön kasvatusmaksu, joka palkitsee metsänomistajaa metsän hakkaamisen sijaan siitä, että metsän annetaan kasvaa.	
Siirrytään turvemaiden peitteiseen metsänkasvatukseen.	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Peitteinen metsänkasvatus voi turvemailla olla sekä taloudellisesti kannattava että vesistöjen ja päästöjen kannalta hyvä vaihtoehto. Paras keino peitteisen metsänkasvatukseen edistämiseen turvemailla on ohjaus ja neuvonta. Metsänomistaja päättää metsänkasvatusta vasta omien tavoitteidensa pohjalta.	Osalle turvemaita peitteinen metsänkasvatus on todennäköisesti kokonaisuuden kannalta paras metsänhoitokeino. Menetelmästä on kokemuksia vasta muutamilta vuosikymmeniltä, joten on ennen aikaista sanoa, että onko peitteinen metsäkasvatus paras keino kaikille turvemaille.	Riippuu mitä kysymyksessä tarkoitetaan turvemailla. Metsän omistaja saa nykyäänkin päättää metsänkasvatuksesta.		Turvemaita ei pitäisi raivata pelloiksi.	Jatkuvapeitteisen metsänkasvatukseen edistäminen on hyvä asia, mutta se ei saa tarkoittaa avohakkuiden täyskieltoa.	Tuoreen tutkimuksen mukaan ilmaston kannalta hyödyllisintä olisi rajoittaa etenkin turvemailla sijaitsevien metsien metsäkatoa eli metsien raivaamista muun maankäytön tarpeisiin. SDP haluaa nojata keinot parhaaseen tieteelliseen tietoon, joka täydentyy nyt jatkuvasti.	Peitteistä metsänkasvatusta tulee suosia erityisesti alueilla, joilla se tuottaa ilmastohyötyjä. Kun puut haihduttavat vettä riittävästi, voidaan haitallisista turvemaiden kunnostusojituksista luopua.	Turvemaaat ovat merkittävä päästölähde Suomelle. Peitteinen metsänkasvatus on tärkeä keino hillitä niiden päästöjä.
Luovutaan kantojen, järeän runkopuun (mukaan lukien lahoppuun) ja kuitupuun energiakäytön tukemisesta.	Ei kantaa	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä
	Puu kannattaa aina käyttää mahdollisimman korkean jalostusasteen tuotteisiin. Sivuvirrat, kuten hakkuutähteet, kaarna ja sahanpuru soveltuvat energiakäyttöön. Tällä hetkellä energiapuuta tuetaan vain metsähakkeen tuotantotuella, jossa runko- ja lahoppuuta koskee 60 % tukileikkuri. Metsähakkeen tuotan	Kyllä jos puhutaan suorista tuista näille jakeille. Kaikki uudet energiatuet tulevat kohdistua muihin kuin polttoon perustuviin teknologioihin. Kantojen energiakäytön tulee päättyä vuoteen 2025 mennessä.	Hakkuujätteen käyttö bioenergianlähteenä on järkevää. Järeää runkopuuta käytetään arvonlisältään parempiin tuotteisiin.			Näemme, että kuitupuuksi kelpaavaa puuta voidaan käyttää energiaksi, jos sille ei ole korkeamman jalostusasteen käyttöä. Järeän runkopuun polttoa ei tueta tälläkään hetkellä. Kantojen poltto on ilmaston näkökulmasta huono vaihtoehto, jota ei pidä lisätä.	Siirtymä vähähiiliseen energiajärjestelmään tulee tehdä asteittain ja harkitusti. Puun tulee ohjautua sinne, missä sillä on suurin arvo. Kivihillen ja tupeen kieltäminen nostaa energiapuun tarvetta vähintään siirtymäkaudella. Lähtökohta on, että energiakäyttöön hyödynnetään vain sivuvirrat.	Sellaista puun energiakäyttöä ei tule tukea, joka on haitallista luonnon monimuotoisuudelle ja ilmaston sekä metsätalouden arvonlisän kannalta.	Energiakäyttöön tulee ohjata vain sellaisia metsäteollisuuden sivuvirtoja, joille ei ole muuta käyttötarkeitusta. Kannot ja lahoppuut tulisi jättää hakkuupaikoille ja järeä runkopuu ja kuitupuu kuuluvat korkeampiin jalostusasteisiin.
Toimeenpannaan viime hallituskaudella suunniteltu soidensuojelun täydennysohjelma.	Ei kantaa	Ei kantaa	Ei	Ei	Ei kantaa	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosiaalidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Suoluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tarvitaan vapaaehtoisuuteen perustuva toimintaohjelma Metso -ohjelman rinnalle.	Soiden suojelua on laajennettava nykyisestä. Suot on tuotava osaksi Metso-ohjelmaa ja ohjelman resursointia on vahvistettava.	Soidensuojelun ohjelmaa tulee edistää, mutta tavoitteeseen tulee pyrkiä realistisella aikataululla.			Soidensuojelua tulee lisätä merkittävästi, mutta emme halua hirtettyä kiinni edellisen hallituskauden toteutusmalliin.	Soiden merkitys on suuri sekä monimuotoisuuden että ilmastotavoitteiden osalta.	Suot ovat merkittävä hiilivarasto ja monimuotoisuuden kehto, niiden suojelua on lisättävä.	Soidemme luontyypeistä uhanalaisia on yli puolet. Hyvin valmisteltu soidensuojelun täydennysohjelma jäi tyngäksi kokoomuksen suunnitellusta 100 000 hehtaaria vain 36 000 on suojeltu. Ohjelma on vietävä maaliin ja suojeltava loput 64 000 hehtaaria viimeistään vuoteen 2025 mennessä.
LIIKENNE Vahvistetaan raideyhteyksiä vähintään Liikenne- ja ilmastopolitiikan työryhmän loppuraportin mukaisella investointiohjelmalla.	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Ei kantaa	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Myös raideyhteyksien vahvistaminen on tärkeä osa Keskustan liikennepoliittisia tavoitteita. Liikennejärjestelmää pitää kuitenkin kehittää kokonaisuus huomioiden.	Raideyhteyksiä on vahvistettava. Näiden investointien laajuus tulee määräytymään osana koko valtiotalouden priorisointia.	Raideliikenteen kehittämisessä on useita hyvä hankkeita mm. tunnin junat Turkuun ja Tampereelle sekä ns. Idän pikajuna – hanke eli itäradan uusi linjaus ja perusparannus.			Nopeita ja uusia raideyhteyksiä tulee rakentaa. Rahoituksen tarve on suuri, joten investoinnit eivät tule tapahtumaan yhdessä eikä kahdessa hallituskaudessa.	SDP on valmis panostamaan raideliikenteeseen - nopeat yhteydet ovat avainasemassa työssäkäyntialueiden laajentamisessa. Parempi raideliikenne ohjaa sähköiseen liikenteeseen ja vaikuttaa positiivisesti päästötavoitteisiin. Junaliikenteessä SDP kannattaa ”open access”-mallia aluekilpailutuksen sijaan.	Liikenneinvestoinnit ja erityisesti raideinvestoinnit täytyy suunnitella pitkäjänteisesti yli vaalikausien. Raideliikenteen osuutta on kasvatettava sekä henkilö- että tavaraliikenteessä.	Sähköistetty raideliikenne on käytännössä lähes päästötöntä, ja siksi junilla ja ratikoilla matkustamisesta pitää tehdä mahdollista yhä useammalle. Rakennetaan raideyhteyksiä me parempia ja nopeampia.
Uudistetaan työmatkatuet (työmatkakuluvähennys, autoetu, vapaa autoetu ja pysäköintituki) kannustamaan kevyen ja julkisen liikenteen sekä sähkö- ja biokaasuautojen käyttöä.	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosiaalidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Kysymyksen tavoite on monelta osin kannatettava. Työmatkakuluvähen- nystä ei tule kuitenkaan heikentää. Monet joutuvat käyttämään esimerkiksi puuttuvien tai heikkojen julkisten yhteyksien vuoksi omaa autoa. Kaikilla ei ole vielä varaa uuden tekniikan autoihin.		On kuitenkin huomioitava, ettei työmatkatukien ohjaaminen sähkö- tai biokaasuautojen käyttäjille suosisi niitä parempituloisia, joilla on varaa sähkö- tai biokaasuauton hankintaan. Alueellisesti julkisen liikenteen puuttuessa oma auto voi olla ainut vaihtoehto.			Kannusteita tulee luoda, mutta se ei saa tarkoittaa, että maaseudulla asuvan polttomoottoriautoilijan asema heikkenee. Esimerkiksi kilometripohjainen työmatkavähenny- s tukisi niitä, joiden työmatka on pitkä.	SDP uudistaisi liikenteen verotusta kannustamaan vähäpäästöiseen liikkumiseen. Työsuhdeautoedulla tulisi suosia sähkö- ja muita vähäpäästöisiä autoja. Sähköautojen latausetu tulisi katsoa verottomaksi. Työmatkavähennyksen uudistamista yksinkertaisemmaksi on selvittävää.	Kyllä. Emme halua leikata työmatkatukia, mutta niitä on uudistettava sisällöllisesti niin, että ne kannustavat mahdollisuuksien mukaan käyttämään kevyttä ja julkista liikennettä ja ohjaavat vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintaan.	Tulisi siirtää kilometripohjaiseen työmatkakuluvähen- nykseen, joka olisi kaikilla liikkumisvälineillä sama, oli se sitten auto, joukkoliikenne tai pyörä. Työsuhdeautoetu- puolestaan tulisi rajata vain päästöttömiin autoihin.
Rajataan julkiset autohankinnat pääsääntöisesti täyssähkö- ja biokaasuautoihin.	Kyllä	Ei kantaa	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Autohankintojen kautta julkinen sektori voi vähentää päästöjään ja kantaa omaa vastuutaan ilmastomuutokse- n torjunnasta.	Julkiset autohankinnat tietyille teknologioille ovat mahdollisia tarpeen mukaan. Todennäköisesti markkinoiden hintasuhteet alkavat ajamaan julkisia hankinnat pääsääntöisesti näihin teknologioihin jo tulevan hallituskauden aikana.	Biokaasuautojen hankinnat lisääntyvät käsi kädessä tankkausverkoston kanssa. Tämä on oikea trendi mutta käytännössä tätäkään ei voi toteuttaa hetkessä kategorisilla kielloilla, sillä sekä sähkö-, että biokaasuautot tarvitsevat tankkausasemaverkost on, jota ei vielä ole joka puolella maata.			Verorahoja on käytettävä ympäristöystävälli- sesti. Tätä myötä markkinoille tulisi käytettyjä vähäpäästöisiä autoja, joihin myös tavallisilla perheillä olisi varaa.	Nolla- ja vähäpäästöinen kalusto pitää olla lähtökohtana hankinnoissa. Monissa tapauksissa kyse on kuitenkin tehtävien määrittelemästä erikoiskalustosta, joista ei vielä ole saatavissa nollapäästöistä vaihtoehtoa.	Julkisissa autohankinnoissa vähäpäästöisyys on oltava hankintoja ohjaava kriteeri aina kun se on mahdollista.	Julkisten autohankintojen on näytettävä tietä puhtaaseen liikenteeseen. Näin voidaan myös edistää käytettyjen sähkö- ja biokaasuautojen markkinoiden sytymistä ja biokaasun tankkausverkoston laajenemista.
Tarkistetaan sekoitevelvoitteen edellyttämä biopolttoaineen määrä alaspäin tasolle, joka voidaan toteuttaa kotimaisilla jätteillä ja tähteillä.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Ei	Ei kantaa	Ei kantaa	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosiaalidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Keskusta haluaa jätteiden ja tähteiden lisäksi käyttöön myös muita biopohjaisia polttoaineita. Näin voidaan tulevaisuudessakin ajaa myös polttomootoriautoilla ilmasto ja ympäristö huomioiden.	Biopolttoaineita voidaan tuottaa kestävästi myös muualla kuin Suomessa.	Kotimaisten jätteiden ja tähteiden saatavuus on paljolti kiinni mm. nuoren metsänhoidon onnistumisesta ja siten määrää on mahdollisuus lisätä, samoin erilaista biojätettä käytetään yhä lisääntyvässä määrin polttoaineiden raaka-aineena		Biopolttoaineiden raakaaineiden pitää olla kestävästi tuotettuja ja voivat muodostua jätteistä, tähteistä ja metsäteollisuuden sivuvirroista	Emme halua pienentää jakeluvelvoitetta, koska liikenteen päästöjä on vähennettävä.	SDP esitti sekoitevelvoitelain yhteydessä lakiin asetettavista tarkastelupisteistä, jotta viimeistään vuonna 2024 arvioitaisiin muutostarpeet velvoitteeseen huomioiden teknologian kehitys, polttoaineiden hintakehitys, vaikutukset raaka-ainemarkkinoihin sekä päästövähennystä voitteet.	Vasemmistoliitto kannattaa sekoitevelvoitteen tarkistamista velvoitekauden puolivälissä. Sekoitevelvoitteen tarkistamisessa on huomioitava kestävien biopolttoaineiden saatavuus, biopolttoaineiden todelliset päästövaikutukset sekä kustannus- ja teknologiakehitys.	Vain kestävästi tuotetut biopolttoaineet voivat olla osa ilmastomuutoksen pysäyttämistä. Sekoitevelvoitetta tulee tarkistaa alaspäin siten, että kestävästi tuotettu biopolttoaine riittää. Se tulisi ensisijassa ohjata raskaaseen sekä meri- ja lentoliikenteeseen, joihin muita ratkaisuja on vähemmän.
Kielletään Suomen Ilmastopaneelin linjauksen mukaisesti uusien fossiilikäyttöisten polttomootoriautojen myynti viimeistään vuonna 2027.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä
	Keskusta ei kannata joidenkin puolueiden esittämää polttomootoriautojen kieltämistä. Liikenteen päästöjä voidaan vähentää tehokkaimmin ja nopeimmin käyttämällä polttomootoriautoissa fossiilisten polttoaineiden sijasta uusiutuvaa energiaa, kuten biopolttoaineita. Tämä on mahdollista lisäämällä polt	On luotava edellytykset sille, että esimerkiksi sähköauto on aina edullisempi vaihtoehto polttomootoriautoon nähden vuoteen 2030 mennessä. Todennäköisesti tämä tulee tapahtumaan markkinakehityksen ja ohjauskeinojen yhteisellä huomattavasti tätä aiemmin.	Tarvitaan kilpailukykyisiä vaihtoehtoja polttomootoriautoille. Autokannan uusiutuminen on pitkä prosessi, jossa tulee huomioida myös raskaan kuljetuskaluston uusiutumisen aikajänne. Mikäli vanhoja autoja ei ole tarkoitus romuttaa, siirtyvät nämä päästöineen muihin maihin...	Polttomootoriautot kehittyvät yhä ympäristöystävällisiksi. On viisasta panostaa tuontia korvaavien polttoaineiden kehittämiseen. Valtava määrä uusia sähköautoja vaikuttaisi dramaattisesti Suomen sähkönkulutukseen, joka on jo nyt ajoittain ääriarjoilla.		Emme ole valmiita kieltämään polttomootoriautoja. Kaikilla ja kaikilla ei ole vielä mahdollista käyttää muita vaihtoehtoja.	SDP on omassa ilmasto-ohjelmassaan linjannut, että seuraavalla vaalikaudella tehtäisiin suunnitelma mm. siirtymälle, joka meidän arviomme mukaan vuoden 2030 jälkeen.	Olennaista on, että taloudellisella ohjauksella saadaan liikenteen päästöjä vähennettyä ja vähäpäästöisten autojen sekä vaihtoehtoisten käyttövoimien osuutta lisättyä tieliikenteessä nopeasti. Uusien bensiini- ja dieselautojen myynnin kieltä voi tekniikan ja markkinoiden kehityksestä riippuen tulla	Uusien bensiini- tai dieselkäyttöisten henkilöautojen myynti tulee lopettaa vuoteen 2030 mennessä. On itse asiassa todennäköistä että autoteollisuuden murros etenee tätä ripeämmin, ja 2030-luvulla ei ole tarjolla bensiini- ja dieselautoja, koska valmistajat ovat jo siirtyneet puhtaisiin ratkaisuihin.
Asetetaan kansallinen päästöpohjainen lentovero.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Keskusta ei kannata kansallista lentoveroa. Veron voisi aiheuttaa haittaa kotimaan matkailulle, lentokentille ja alueiden tasa-arvolle. Kansainväliseen sopimukseen perustuva lentovero olisi puolestaan toteuttamiskelpoinen. Sen tuotolla voitaisiin tukea kehitysmaiden toimia ilmastomuutokseen hillitse	Lentoliikenteen päästöjä on vähennettävä EU:n ja YK:n laajuisilla ohjauksineilla. EU:n sisäiset lennot kuuluvat päästökauppaan. Kokoomus kannattaa EU:n päästökaupan kiristämistä.	Lentoliikenteellä on iso merkitys Suomen elinkeinoelämälle. Emme kannata lentoveron käyttöönottoa mikäli sitä ei oteta käyttöön vähintään koko EU:n alueella. Lentoliikenteen päästöjä vähennetään parhaiten teknologisen kehityksen myötä ja lentokaluston uusimisella.	Suomi ei voi yksin tehdä tällaisia päätöksiä. Ne ainoastaan sahaivat maamme omaa oksaa, ja sekin CO2-päästö siirtyisi jonnekin muualle.	Maailmalaajuinen lentovero ei näytä realistiselta. Siksi voimme päästökaupan kautta ohjata lentoliikenteen päästöjä. Haluamme että päästökauppaa laajennetaan koskemaan kaikkea lentoliikennettä kansainvälisesti. Omien päästöjen kompensoiminen pitäisi olla helppoa.	Lentoliikenteen päästöjä tulee säännellä EU-tasolla esimerkiksi laajentamalla lentoliikenteen päästökauppaa.	SDP on esittänyt, että asia tulee selvittää. Tehokkain keino olisi päästökaupan vähentämiseksi ensisijainen ohjaavan vaikutuksen vahvistaminen. Päästökaupan tulisi koskea kaikkia lentoliikenteen päästöjä.	Lentoliikenne on aliverotettua suhteessa muuhun liikenteeseen ja sen päästöihin. Globaali tai eurooppalainen järjestelmä on ensisijainen tavoite. Jos se ei etene, on edettävä kansallisesti. Maan sisäistä lentämistä voidaan vähentää panostamalla nopeisiin, sujuviin ja kohtuuhintaisiin raideyhteyksiin	Lentoliikenne kasvaa maailmanlaajuisesti hurjaa vauhtia. Samaa vauhtia kasvavat lentoliikenteen päästöt. Näin ei voi jatkua. Kansallinen lentovero olisi yksi keino hillitä lentoliikenteen nopeaa kasvua ja vauhdittaa EU-tason toimia.
RAKENNUSTEN ENERGIANKULUTUS Asetetaan koko rakennuskannalle rakennustyyppien mukaan tiukat energialuokkavaatimukset, jotka ovat vähintään pohjoismaista kärkitasoa.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Energialuokissa olisi hyvä edetä EU:n rakennusten energiatehokkuus direktiivin mukaan, huomioiden säädösten tarkoituksenmukaisuus, asumisviihtyvyys ja taloudellinen kestävyys kansalaisten näkökulmasta. Asumisen energiatehokkuutta voi parantaa monella muullakin tapaa kuin jäykästi energialuokkaa kiristäen	Rakennuskannan energiatehokkuutta on parannettava, mutta kaavamainen tiukka energialuokkavaatimus aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia hyvin monelle kotitaloudelle.	Asia ei ole ihan näin yksinkertainen. Rakentamismääräyksissä on myös huomioitava esim. vaikutukset talojen sisäilman laatuun sekä toiminta- ja huoltovarmuuskäsitteet.	Rakentamisemme suurimmat ongelmat koskevat sisäilmaongelmia. Niiden aiheuttamat sairaudet ovat uhka kansanterveydelle.	Oleellista olisi ottaa käyttöön hiilijalanjäljen arviointi uudisrakentamisessa. Sillä olisi oikeasti vaikutusta. Oleellista on myös nähdä vanhojen ja uusien rakennusten ero. Uusien energiatehokkuusvaatimusten soveltaminen vanhoihin rakennuksiin saattaa johtaa vakaviin sisäilmaongelmiin.	Kaikiilta vanhoilta rakennuksilta ei tule vaatia samaa kuin uusilta rakennuksilta, mutta energiatehokkuuden parantamista tulee tukea vanhassa rakennuskannassa.	Jos tarkoitetaan uustuotantoa, ajatus on hyvä. Vanhempien rakennusten kohdalla tilanne on haastavampi. SDP on kannattanut erityisesti pienituloisille suunnatun energiakorjausavustuksen uudistamista sekä kotitalousvähennyksen korottamista energiaremonttien kohdalla.	Vanhojen rakennusten energiatehokkuutta on parannettava ja luokituksissa on otettava huomioon rakennuksen koko elinkaaren energiatehokkuus. Energiatehokkuuden parantaminen ei kuitenkaan saa johtaa historiallisesti arvokkaiden kiinteistöjen plaaamiseen tai sisäilmaongelmiin.	EU:n rakennusten energiatehokkuus direktiivin toimeenpano osuu ensi vaalikaudelle. Se on hyvä tilaisuus asettaa tiukat tavoitteet energiatehokkuudelle ja vauhdittaa rakennuskannan energiaremontointia.
Tuetaan kotitalouksien, taloyhtiöiden ja yritysten energiaremontteja palauttamalla korotetusti energiaremonttien tuki, mukaan lukien tuki lämpöpumppeihin siirtymiselle.	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Kotitalouksien korjausavustuksia tulee kohdentaa muutoksiin, joissa kannustetaan siirtymistä fossiilisista uusiutuviin energialähteisiin. Ilmastopoliittikan tavoitteiden edistämiseksi on verotuksellisesti edistettävä kotitalouksien ja taloyhtiöiden toimenpiteitä lähienergian hyödyntämiseksi.	Energiaremontteja on tuettava nykyistä enemmän. Kustannustehokkaan keino ei välttämättä ole suora tuki, sillä usein esimerkiksi lämpöpumppuinvestoinnit ovat kannattavia investointeja, mutta rakennuksen omistajalla ei ole mahdollista rahoittaa alkuinvestointia.	Energiaremonttituen palauttamista olemme ehdottaneet mm. vaihtoehtobudjetissamme ja esittäneet lämpöpumppujen arvonlisäverokannan alentamista.		Haluamme kannustaa talonomistajia remontoimaan niin että lämpöhukka vähenee ja rakennuksista tulee energiatehokkaampia.	Erityisesti vähävaraisten perheiden energiaremontteja tulee tukea.	Energiatehokkuusremontit voidaan kustannustehokkaimmin suorittaa muiden perusparannustöiden yhteydessä. ARA:n korjaus- ja energia-avustussjärjestelmä tulee uudistaa niin, että se kannustaa energiaremontteihin. Öljystä lämmityspolttoaineena tulee luopua viimeistään 2030-luvun alkupuolella.	Erityisesti tarvitaan sosiaalisin perustein myönnettävää erityistukea vanhojen omakotitalojen öljylämmityksestä pois siirtymiseen. Omakotitalojen lisäksi myös vanhojen taloyhtiöiden on saatava tukea energiaremontteille.	Tuki on tärkeä kannuste ryhtyä remontteihin, joiden alkukustannukset saattavat olla kotitalouksille suuret. Rohkaistaan myös uusia rahoitusmalleja, esimerkiksi energiapalveluyrityksiä, joille esim. uuden lämmitysjärjestelmän voi maksaa takaisin pienemmästä energialaskusta syntyneillä säästöillä.
RUOANTUOTANTO									
Uudistetaan ruoantuotannon tukijärjestelmä tukemaan lihanuotannon vähentämistä ja kotimaista kasviproteiinien tuotantoa.	Ei	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Kyllä	Kyllä
	Vastuullisesti tuotetut eläinperäiset tuotteet kuuluvat suomalaisten ruokalautasille myös tulevaisuudessa. Laiduntavat nautaeläimet ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta, ja hyödyntävät meillä Suomessa hyvin kasvavaa nurmea. Keskustan mielestä tukia pitää suunnata nykyistä enemmän aktiiviviljelijöille.	EU:n maataloustukia uudistetaan asteittain siten, että suositaan ilmastoystävällisiä tuoteryhmiä. Kotimaisen kasviperäisen proteiinin ja kestävästi pyydetyn kalan käytön edistämistä tutkitaan ja kehitetään.	Sekä EU:n että kotimainen maataloustukipolitiikka on ollut melkoisen tempoilevaa. Maatalouden investoinnit ovat hyvin tuottavia, ja maanviljelijät ovat tällä hetkellä joka lailla erittäin kovilla. Kulutustottumusten ja siten kysynnän muuttuminen muokkaa ruuan tuotantoa kasvispainotteisemmaksi.	Kotimaista tuotantoa kannattaa tukea ja edistää. Kotimainen liha on parempi vaihtoehto, myös ympäristön kannalta, kuin ulkomainen vihannes. Kasviproteiineihin liittyy paljon mahdollisuuksia, mutta naudanlihan ympäristöhaitat on ylläritoitettu.	Kansainvälisesti verrattuna kotimaista lihanuotantoa Suomessa on kestävä. Lähituotettu ja kotimainen ruoka on myös parempi vaihtoehto ympäristölle.	Emme halua sanktoida kotimaista lihanuotantoa. Sen sijaan voimme luoda kannusteita esimerkiksi kasvien verottomuus.	Suomalaiset ratkaisevat kulutusvalintansa itse. Eläinperäisten tuotteiden vähentäminen on tärkeää ruuan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentämisessä. Yksi keino on arvonlisäveron uudistaminen kestäväksi kehitystä tukevaksi.	Ilmastotietämyksen on otettava huomioon maataloustuissa. Verotuksella tulee ohjata vähähiiliseen ja terveelliseen ruokavalioon.	Kun maapallon väestö kasvaa ja ilmastomuutoksen pysäyttäminen on elämän ja kuoleman kysymys, on pystyttävä ruokkimaan ihmiset vähemmällä ympäristön kuormituksella. Kasviproteiinin kilpailuasemaa tulisi parantaa eläinperäisten tuotteiden korkeammalla verotuksella.
Lisätään kasvisruoan osuutta julkisissa hankinnoissa niin, että aterioista vähintään 50 prosenttia on kasvisruokaa hallituskauden loppuun mennessä.	Ei	Ei kantaa	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei kantaa	Kyllä	Kyllä

Puolueiden vastaukset järjestöjen kysymyksiin

Puolue	Keskusta	Kokoomus	Kristillisdemokraatit	Perussuomalaiset	Ruotsalainen kansanpuolue	Sininen tulevaisuus	Sosialidemokraatit	Vasemmistoliitto	Vihreät
	Terveellisen ruokavalion edistäminen on kaikkien etu. Sipilän hallituskauden aikana on otettu esimerkiksi käyttöön koulujakelujärjestelmä hedelmien ja vihannesten tuki, jonka tavoitteena on ollut monipuolistaa kouluruokailun sisältöä. Suomalaisia tulee kannustaa käyttämään enemmän eritoten kotima	Julkkiset hankinnat voisivat toimia eräänä ohjauskeinona kasvispohjaisemman ruokaan siirryttäessä. Ohjauskeinot ja etenkin tarkat prosenttiluvut vaativat perusteellisen valmistelun päätöksenteon pohjaksi.	Julkkisissa hankinnoissa voidaan edistää hankintakriteereillä terveysperustein kasvisruuan osuuden kasvattamista ja esimerkiksi luomu- ja lähiruuan lisäämistä. Emme silti kannata kaikkia julk. hankkijoita sitovaa velvoitetta, vaan hankintoja voidaan edistää mm. kasvisten alemmalla ALV-kannalla.	Terveellisempään ruokaan voidaan kannustaa, mutta valtion ei tule päättää ihmisten voivat syödä. Julkkisten keittiöiden tarjoiluissa pitää olla kasvis- ja lihavaihtoehtoja.	Kulutuksessa pitäisi kannustaa ympäristöystävällisiin vaihtoehtoihin. Päiväkodeissa, kouluissa ja vanhustenhoidossa kasvisruokapäivät ovat arkipäivää. Ruuan julkinen hankinta antaa mahdollisuuksia tehdä ilmastoystävällisiä valintoja. Ilmastovaikutus tulee olla kriteeri julkisissa hankinnoissa.	Kannatamme lähijä luomuruoan lisäämistä julkisissa hankinnoissa, mutta emme halua rajata lihaa pois.	Julkkisilla hankinnoilla voidaan edistää niin ympäristöllisesti kuin sosiaalisesti kestävämpää kulutusta. Tärkeää on ympäristö- ja ilmastovaikutus. Esim. kotimaisen luonnonkalaa lisääminen ruokavalioon on myös kannatettavaa.	Kasvisten ja ilmastoystävällisen ruuan osuutta joukkoruokailuissa on lisättävä kuitenkin tinkimättä ruuan laadusta ja mausta.	Julkkisissa hankinnoissa tulisi suosia ympäristön kannalta kestäviä ja ettisiä valintoja, kuten kasvisruokaa. Kasvisruokapäivä voitaisiin tuoda julkisiin instituutioihin, kuten kouluihin, varuskuntiin ja muihin.